

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Јавне здравствене установе „Дом здравља“ у Бањој Луци
за период 01.01-31.12.2017. године**

Број: РВ062-18

Бања Лука, 14.12.2018. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	4
	Извјештај о ревизији усклађености.....	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	5
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ.....	7
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	8
	1. Увод	8
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	9
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	9
	4. Набавке.....	11
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана.....	12
	6. Финансијски извјештаји.....	12
	6.1. Биланс успјеха	12
	6.1.1. Приходи.....	12
	6.1.2. Расходи	14
	6.1.3. Финансијски резултат.....	16
	6.2. Биланс стања.....	17
	6.2.1. Актива	17
	6.2.2. Губитак изнад висине капитала	20
	6.2.3. Пасива.....	20
	6.2.4. Ванбилансна евиденција	22
	6.3. Биланс новчаних токова	22
	6.4. Временска неограниченост пословања	23
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	23
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје	23

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Јавне здравствене установе „Дом здравља“ у Бањој Луци који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају, Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду, Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине и Извјештај о промјенама на капиталу са стањем на дан 31. децембар 2017. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, финансијски извјештаји Јавне здравствене установе „Дом здравља“ у Бањој Луци, истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2017. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200 -1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 30 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачкама извјештаја: 6.1.1, 6.1.2, 6.2.1.2. и 6.2.3.3. извјештаја:

За износ оспорених негативних ефеката издавања лијекова на рецепт утврђених годишњим обрачунима у дужем временском периоду вршена су признавања прихода и потраживања уз истовремену исправку вриједности потраживања, те осталих нематеријалних трошкова и осталих обавеза. По том основу више су исказани: пословни приходи и пословни расходи у 2017. години за 3.286.208 КМ, краткорочна потраживања за 6.094.890 КМ, исправка вриједности осталих краткорочних потраживања за 3.047.445 КМ и остале краткорочне обавезе за 3.047.445 КМ.

Потраживања по основу рефундација накнада плата по основу боловања од фондова социјалног осигурања исказана су више за 218.419 КМ, јер нису испуњени захтјеви за признавање наведених потраживања. Односе се на једнострано призната потраживања по основу рефундација накнада плата за период од марта до августа 2013. године за који нису уплаћени порези и доприноси.

Скретање пажње

Не изражавајући даље резерву на дато мишљење скрећемо пажњу на наведено под тачкама 6.1.1 и 6.2.1.2. извјештаја:

Према одредбама уговора о пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите за негативне ефекте „ризика прекорачења“ издавања лијекова на рецепт и казних одредби приликом контроле извршења уговора по коначном обрачуну, врши се умањење плаћања за извршене и фактурисане услуге. На тај начин нарушен је бруто принцип у евиденцији прихода и потраживања. Исказана потраживања за признате негативне ефекте, нису резултат извршених услуга Јавне здравствене установе „Дом здравља“ у Бањој Луци, с обзиром да су по обрачуну сторнирани приходи и потраживања у најмањем износу од 46.755 КМ.

Временска неограниченост пословања

У Напоменама је објелодањено да су финансијски извјештаји састављени под претпоставком да ће се пословање наставити у складу са начелом сталности пословања. И поред неповољних показатеља задужености и ликвидности, природа пословања Јавне здравствене установе „Дом здравља“ у Бањој Луци је од јавног, општег интереса за локалну заједницу, што представља реалну претпоставку сталности пословања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која по нашем професионалном мишљењу, су била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2017. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за мишљење са резервом нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје. Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене. Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја. Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 14.12.2018. године

Главни ревизор
Јово Радукић, с. р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење

Уз ревизију финансијских извјештаја Јавне здравствене установе „Дом здравља“ у Бањој Луци за 2017. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима Јавне здравствене установе „Дом здравља“ у Бањој Луци за 2017. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 –Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Јавне здравствене установе „Дом здравља“ у Бањој Луци обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Јавне здравствене установе „Дом здравља“ у Бањој Луци.

Бања Лука, 14.12.2018. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с. р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору Јавне здравствене установе „Дом здравља“ у Бањој Луци да обезбиједи да се:

- 1) Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама дефинише рачуноводствени обухват прихода који настају из трансакција и догађаја карактеристичних за ову здравствену установу, према захтјевима МРС 18 Приходи, МРС 20 Рачуноводство државних давања и објелодањивање државне помоћи и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима, врши вредновање прихода у складу са њима као и захтијевана објелодањивања,
- 2) поштују усвојене рачуноводствене политике за исправку потраживања индиректном методом,
- 3) попис имовине и обавеза врши у складу са члановима 17. став (7) и 18. став (1), тачке 5) и 7) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза и чланом 18. ставови (1) и (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- 4) поштује начело настанка пословног догађаја и да се приходи и потраживања, расходи и обавезе евидентирају у периоду којем припадају,
- 5) признавање, односно класификација краткорочних обавеза врши у складу са захтјевима МРС 1 Презентација финансијских извјештаја параграфи 60-62 и
- 6) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодане све релевантне информације за разумијевање финансијских извјештаја у складу са захтјевима Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се директору Јавне здравствене установе „Дом здравља“ у Бањој Луци да обезбиједи да се:

- 1) ускладе Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста са чланом 7. Посебног колективног уговора за запослене у области здравства, у дијелу који дефинише распоређивање запослених и у складу с тим врши распоређивање и Правилник о условима и начину коришћења службених возила са чланом 37. став (1) тачка 2) Закона о платама запослених у јавним установама у области здравства Републике Српске,
- 2) доноси финансијски план који садржи све елементе програма рада исказане у финансијским показатељима са укупним финансијским средствима односно изворима из којих ће се финансирати планиране активности, укључујући инвестициона улагања (улагања у сталну имовину), враћање кредита, репрограмиране обавезе и др. и
- 3) у преговарачким поступцима без објаве обавјештења о набавци након достављања почетних понуда понуђача које су основ за преговоре, воде преговори и записник о поступку преговора са сваким понуђачем који треба

да потпишу обје стране након окончаних преговора у складу са чланом 28. став (1) тачка 5) Закона о јавним набавкама и да се донесе Пословник о раду комисије за набавке у складу са чланом 9. став (2) Правилника о успостављању и раду комисије за набавке.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о јавним набавкама,
- Закон о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске,
- Закон о доприносима,
- Закон о порезу на доходак,
- Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида,
- Закон о унутрашњем платном промету,
- Закон о волонтирању,
- Одлука о примјени одредаба општег колективног уговора,
- Посебан колективни уговор за запослене у области здравства у Републици Српској,
- Колективни уговор за Јавну здравствену установу “Дом здравља “ у Бањој Луци, од маја 2017. године, до маја Појединачни колективни уговор за јавну здравствену установу “Дом здравља” у Бањој Луци од новембра 2009. године и Анекси I, II и III Појединачном колективном уговору из 2011, 12 и 2014. године,
- Правилник о примјени Закона о порезу на додату вриједност,
- Правилник о условима, начину обавјештавања, обрачунавању и уплати доприноса,
- Правилник о поступку и начину остваривања права на ослобађање и умањење пореске основице пореза на доходак,
- Правилник о основима стандарда и норматива здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања,
- Правилник о принципима, условима и критеријумима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга у Републици Српској у 2017. години,
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске,
- Уредба о условима и плаћању готовим новцем,
- Одлука о најнижој цијени рада у области здравства и социјалне заштите Републике Српске,
- Одлука о утврђивању цијене рада,
- Одлука о најнижој плати,
- Одлука о партиципацији,
- Одлука о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Јавна здравствена установа „Дом здравља“ у Бањој Луци (у даљем тексту: Дом здравља) основана је Одлуком Скупштине Града Бања Луке од 25.05.1994 године.

Према Закону о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“, број: 68/07,109/12 и 44/16) Дом здравља је референтна здравствена установа основана ради обављања дјелатности примарне здравствене заштите по моделу породичне медицине за подручје Града Бања Луке.

Дом здравља је правно лице са статусом установе, уписан у судски регистар окружног привредног суда у Бањој Луци.

Дјелатност Дома здравља утврђена је чланом 55. Закона о здравственој заштити („Службени гласник Републике Српске“, број: 106/09 и 44/15) и Статутом јавне здравствене установе „Дом здравља“ у Бањој Луци (у даљем тексту: Статут). Дом здравља обезбјеђује и организује: породичну медицину, имунизацију и хигијенско-епидемиолошку дјелатност, послове лабораторије (биохемијске, хематолошке, и стоматолошке) и послове радиолошке дијагностике, снабдијевање лијековима и медицински средствима, хитну медицинску помоћ и хитни санитетски превоз, превентивну, дјечју и општу стоматологију, физикалну рехабилитацију у заједници, заштиту менталног здравља, амбуланте за специјалистичке консултације из педијатрије и гинекологије, посјете консултаната-специјалиста, а може организовати и наставу по овлашћењу универзитета, те обављати научно-истраживачку дјелатност за област за коју је регистрована, у складу са законом.

Средства за финансирање Дома здравља обезбјеђују се путем: Фонда здравственог осигурања Републике Српске (у даљем тексту: Фонд), односно буџета Републике Српске, буџета Града Бања Лука, осигуравајућих организација, корисника здравствене заштите, обављања научне и научноистраживачке дјелатности и других извора.

Органи руковођења и управљања су управни одбор и директор. Директор руководи, представља и заступа Дом здравља и одговоран је за законитост рада. Директора именује и разрјешава Скупштина Града Бања Лука уз мишљење ресорног министарства, на основу спроведеног поступка јавне конкуренције на период од 4 године са могућношћу поновног избора.

Управни одбор има три члана, који нису запослени Дома здравља. Актуелни управни одбор именовала је Скупштина Града на 18. Сједници од 22 и 23.12.2017. године.

Скупштина Града Бања Лука даје сагласност на годишњи програм рада, финансијски план и Статут Дома здравља.

Надзор над законитошћу рада Дома здравља врши Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске.

Дом здравља је у законом прописаном року доставио примједбе на Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији са додатном документацијом. Наведене примједбе су имале утицаја на дато мишљење за усклађеност.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске није у претходном периоду вршила финансијску ревизију Дома здравља.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Основи унутрашње организације дефинисани су Статутом. У складу са дјелокругом рада Дом здравља у свом саставу као организационе цјелине има медицинске: службе, центре, одјељења и амбуланте и немедицинска одјељења и одсјеке.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста (из 2013. године и измјенама и допунама из 2014 и 2015. године) систематизовано је 207 радних мјеста за 1.047 извршилаца. Пројектовани број радних мјеста и број извршилаца заснован је на пројекцијама броја становника на подручју Града Бања Лука из 2007. године, на основу којег је сачињен и приједлог новог Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста који је у фази усвајања.

На дан 31.12.2017. године је запослено 862 радника и то 814 на неодређено вријеме, 44 радника на одређено вријеме и четири приправника, од којих су три запослена на неодређено вријеме са средњом стручном спремом „одрађивали приправнички стаж“ у стеченом вишем степену стручне спреме. Након тога, поновно су распоређени на своја радна мјеста у нижем степену стручне спреме на неодређено вријеме, која су за то вријеме била упражњена. По основу повећаног обима посла запослено је 46 радника на одређено вријеме и два по основу замјене одсутних радника. Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске дало је сагласност за запошљавање радника на одређено вријеме.

У току 2017. године је запослено 38 радника на неодређено вријеме, од којих је 34 већ било запослено на одређено вријеме и четири радника су прешла из других домова здравља уз сагласност Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске. За пријем запослених на неодређено вријеме није провођен поступак јавне конкуренције. У току 2017. године утврђен је прекид радног односа за 30 запослених.

Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији није усклађен са чланом 7. Посебног колективног уговора за запослене у области здравства („Службени гласник Републике Српске“, број: 72/16 и 111/16), у дијелу који дефинише да се запослени може распоредити на свако радно мјесто у мјесту рада које одговара степену и врсти његове стручне спреме, знању и способностима, ако постоји потреба процеса и организације рада, а не да директор Дома здравља може распоредити радника на радно мјесто за које нема тражену стручну спрему, а највише до више стручне спреме.

Током 2017. године и раније вршен је распоред запослених на радна мјеста која не одговарају степену њиховог образовања дуже од 60 дана, што није у складу са чланом 15. ставови (2) и (3) Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“, број:1/16) према којима послодавац радника може привремено распоредити на послове који не одговарају степену и врсти његовог образовања у случају изненадног повећања обима посла, замјене одсутног радника или обавезе извршавања уговореног посла најдуже 60 дана у току календарске године.

Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама Јавне здравствене установе „Дом здравља“ у Бањој Луци, није дефинисан рачуноводствени обухват прихода који настају из трансакција и

догађаја карактеристичних за ову здравствену установу, према захтјевима MPC 18 Приходи, MPC 20 Рачуноводство државних давања и објелодањивање државне помоћи и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима, као и објелодањивање у вези са њима.

Правилник о условима и начину коришћења службених возила од 2010. године којим је дефинисано да ће директор посебном одлуком одобрити коришћење службених возила за одлазак са посла и долазак на посао, није у складу са чланом 37. став (1) тачка 2) Закона о платама запослених у јавним установама у области здравства Републике Српске, према којем запослени имају право на накнаду трошкова превоза приликом доласка на посао и повратка с посла.

Комисија за набавке није донијела Пословник о раду комисије за набавке, што није у складу са чланом 9. став (2) Правилника о успостављању и раду комисије за набавке („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број: 103/14).

Дом здравља није у складу са начелом настанка пословног догађаја евидентирао обавезе по основу јубиларних награда запосленим за 2017. годину и расходе по том основу, што указује да рачуноводствене контроле нису функционисале на задовољавајућем нивоу.

Попис није обављен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број: 45/16) јер:

- није извршен пренос података о стањима имовине и обавеза са документације која одражава екстерну потврду стања код пописа потраживања по основу рефундација накнада плата за вријеме привремене неспособности за рад преко 30 дана, породилског одсуства и скраћеног радног времена од фондова социјалног осигурања и није утврђена разлика између књиговодственог и стварног стања наведених потраживања, што није у складу са чланом 18. став (1), тачке 5) и 7),
- у Напоменама уз финансијске извјештаје нису презентована неусаглашена салда имовине, односно потраживања по основу рефундација накнада плата од фондова социјалног осигурања и разлози због којих није извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем, што није у складу са чланом 17. став (7) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза и чланом 18. ставови (1) и (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 94/15).

Послове интерне ревизије у 2017. години је обављао руководилац јединице за интерну ревизију. Због дужег одсуства с посла, проведена је једна од двије планиране ревизије.

Вршена је ревизија финансијских извјештаја Дома здравља за 2017. годину у складу са чланом 28. став (2) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Сходно наведеном, систем интерних контрола није у појединим сегментима пословања функционисао на начин који би обезбиједио истинито и фер извјештавање и потпуну усклађеност са законским прописима.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **ускладе Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста са чланом 7. Посебног колективног уговора за**

запослене у области здравства, у дијелу који дефинише распоређивање запослених и у складу с тим врши распоређивање и Правилник о условима и начину коришћења службених возила са чланом 37. став (1) тачка 2) Закона о платама запослених у јавним установама у области здравства Републике Српске,

- *Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама дефинише рачуноводствени обухват прихода који настају из трансакција и догађаја карактеристичних за ову здравствену установу, према захтјевима МРС 18 Приходи, МРС 20 Рачуноводство државних давања и објелодањивање државне помоћи и другим релевантним рачуноводственим стандардима, прописима, као и објелодањивање у вези са њима,*
- *да комисија за набавке донесе Пословник о раду комисије у складу са чланом 9. став (2) Правилника о успостављању и раду комисије за набавке и*
- *попис имовине и обавеза врши у складу са члановима 17. став (7) и 18. став (1), тачке 5) и 7) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза и чланом 18. ставови (1) и (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.*

4. Набавке

План набавки роба, услуга и радова Дом здравља за 2017. годину који је усвојио Управни одбор Фонда износи 6.013.226 КМ, без ПДВ-а, а обухвата и набавке које по Споразуму о провођењу поступка набавке лијекова из 2015. године за Дом здравља проводи Фонд.

Према извјештају о реализацији плана набавки које је провео Дом здравља за 2017. годину реализовано је: 31 отворени поступак и додијељени уговори вриједности 713.783 КМ, 27 преговарачких поступака без објаве обавјештења путем којих је додијељено уговора вриједности 245.275 КМ, 48 конкурентских захтјева за достављање понуде вриједности 529.723 КМ и 430 директних споразума вриједности 116.074 КМ.

У току 2017. године закључено је 40 оквирних споразума, вриједности 1.253.514 КМ, проведених путем: 22 отворена поступка вриједности 957.453 КМ, девет преговарачких поступака без објављивања обавјештења о набавци вриједности 183.942 КМ и девет конкурентских захтјева вриједности 111.119 КМ.

По посебном режиму набавке услуга закључено је 17 уговора, вриједности 133.258 КМ, а изузеци од примјене одредаба Закона о јавним набавкама односе се на три закључена уговора вриједности 208.501 КМ.

У оквиру 26 различитих ревидираних поступака јавних набавки утврђено је да у преговарачким поступцима без објаве обавјештења, након достављања почетних понуда понуђача које су основ за преговоре, нису вођени преговори и није вођен записник о поступку преговора са сваким понуђачем који треба да потпишу обе стране након окончаних преговора, што није у складу са чланом 28. став (1) тачка 5) Закона о јавним набавкама („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број: 39/14). Комисија је састављала само записнике о прегледу и оцјени понуда и констатовала да је смо један понуђач доставио понуду.

Препоручује се директору да обезбиједи да се у преговарачким поступцима без објаве обавјештења о набавци након достављања почетне понуде понуђача које су основ за преговоре, воде преговори и записник о поступку преговора са сваком понуђачем који треба да потпишу обје стране након окончаних преговора у складу са чланом 28. став (1) тачка 5) Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

Програм рада у којем је садржан финансијски план Дома здравља за 2017. годину усвојио је Управни одбор 07.03.2017. године, на који је Скупштина Града Бања Лука дала сагласност у складу са чланом 19. став (1) Закона о систему јавних служби и чланом 59. Статута. Финансирање Дома здравља у периоду од 01.01-31.03.2017. године било је у складу са Одлуком управног одбора о привременом финансирању.

Финансијским планом за 2017. годину планирани су укупни приходи у износу од 24.725.000 КМ и укупни расходи у износу од 24.650.000 КМ. Планирани нето добитак износи 77.500 КМ. Усвојени план по свом садржају не представља финансијски план, јер су планиране обрачунске категорије прихода и расхода које не подразумевају приливе и одливе средстава, а нису планирани финансијски извори средстава, инвестициона улагања (улагања у сталну имовину), отплате кредита, што није у складу са чланом 54. Статута.

Дом здравља не доставља захтјев за финансијским средствима оснивачу Граду Бања Лука, у складу са чланом 124. Закона о здравственој заштити, као и чланом 52. Статута Дома здравља, којим је дефинисано да је Град као оснивач, дужан обезбиједити и финансирати дио здравствене заштите коју обавља Дом здравља.

Финансијским планом нису планирани приходи у износу средства одобрених у буџету Града Бања Лука и у складу с тим ни активности које ће се из тих прихода финансирати.

Извјештај о раду и извршењу финансијског плана усвојила је Скупштина Града Бања Лука на сједници од 28. и 29.03.2018. године.

Препоручује се директору да обезбиједи да финансијски план садржи све елементе програма рада исказане у финансијским показатељима са укупним финансијским средствима односно изворима из којих ће се финансирати планиране активности, укључујући инвестициона улагања (улагања у сталну имовину), отплате кредита, репрограмиране обавезе и др.

6. Финансијски извјештаји

Финансијски извјештаји Дома здравља приказани су у формату који је прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број: 63/16) припремљеним и презентованим у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања у Републици Српској.

6.1. Биланс успеха

6.1.1. Приходи

Укупни приходи су исказани у износу од 27.974.836 КМ и углавном се односе на пословне приходе.

Пословни приходи исказани су у износу од 26.969.025 КМ и односе се на: приходе од продаје учинака у износу од 23.399.325 КМ и остале пословне приходе у износу од 3.569.700 КМ.

По налазу ревизије укупни приходи су прецијењени за најмање 3.286.208 КМ, што је образложено у даљем дијелу текста извјештаја.

Приходи од продаје учинака су исказани по основу: пружања услуга здравствене заштите осигураним лицима које финансира Фонд (21.447.592 КМ), партиципације (учешћа у цијени) осигураних лица (1.308.889 КМ), пружања здравствене заштите неосигураним лицима (199.519 КМ), различитих комерцијалних услуга (384.948 КМ) и услуга које финансира Град Бања Лука (58.377 КМ).

Уговором између Фонда и Дома здравља регулисана су међусобна права и обавезе у пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите по основу: обима и квалитета здравствених услуга које се пружају, укупног износа надокнаде за извршене услуге здравствене заштите, начина обрачунавања, фактурисања, евалуације и плаћања за извршене услуге, контроле извршења обавеза из уговора, санкција за повреде и начина рјешавања спорних питања. За износ негативних ефеката прекорачења по свим основама утврђених обрачуном, за које су претходно испостављене фактуре, Фонд према уговору умањује средства, односно плаћање Дому здравља. На тај начин није задовољен бруто принцип у евиденцији, да се приходи и расходи, имовина и обавезе не пребијају, осим ако то не захтијева неки Стандард или Тумачење у складу са МРС 1 Презентација финансијских извјештаја, параграф 32.

За 2017. годину уговорене су услуге здравствене заштите:

- за примарни ниво и ниво педијатрије и гинекологије (за које Дом здравља испоставља Фонду фактуру у висини 1/12 уговорених средстава одвојено по областима финансирања) у укупном износу од 20.605.601 КМ;
- за услуге за које није уговорен износ средстава, већ Дом здравља у складу са условима из уговора, испоставља јединичне фактуре нпр. у износу услуге пружене личним иноосигураницима према међународном споразуму (Фонд финансира 80% од вриједности фактуре), у износу испоручених медицинских средстава осигураним лицима (Фонд финансира износ фактуре умањене за износ наплаћене партиципације) и
- лимити издавања лијекова на рецепт у износу од 6.803.261 КМ (за примарни ниво 6.645.268 КМ, за ниво педијатрије 123.141 КМ и ниво гинекологије 34.852 КМ). За прекорачења уговореног лимита, Дом здравља сноси ризик у цјелости за ниво педијатрије и гинекологије, а за примарни ниво ризик прекорачења се дијели између Дома здравља (70%) и Универзитетског клиничког центра Бања Лука (30%).

Дом здравља је оспорио обрачун негативних ефеката издавања лијекова на рецепт примарног нивоа за 2017. годину, као и за 2014, 2015 и 2016. годину у укупном износу од 3.047.445 КМ. У протеклом периоду предлагао је формирање комисије уз учешће представника Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске и Фонда, односно арбитражу да се утврди чињенично стање. На писмене приједлоге Дома здравља није добијен одговор Фонда, а нису формиране ни комисије, ни арбитража.

За износ непризнатих негативних ефеката издавања лијекова на рецепт утврђених обрачуном за 2017. годину у износу од 1.643.104 КМ од стране Фонда нису кориговани приходи од продаје учинака и потраживања. Истовремено, за износ

негативних ефеката по основу издавања лијекова на рецепт извршено је признавање осталих прихода и потраживања као и паралелна исправка вриједности наведених потраживања и признавање осталих нематеријалних трошкова и осталих обавеза, што није у складу са захтјевима MPC 18 Приходи, параграфи 9 и 20, који захтијевају да се приход признаје само кад је вјероватан прилив економских користи везаних за ту трансакцију. По том основу су више исказани (прецијењени): пословни приходи за 3.286.208 KM, укупна потраживања за 6.094.890 KM, исправка вриједности потраживања за 3.047.445 KM, расходи за 3.286.208 KM и обавезе за 3.047.445 KM. За признате негативне ефекте по обрачуну вршена је корекција, сторнирањем прихода и потраживања.

Препоручује се директору да обезбиједи да се признавање и вредновање прихода од пружања услуга врши у складу са захтјевима MPC 18 Приходи параграфи 9 и 20.

Остали пословни приходи су исказани у износу од 3.569.700 KM, а односе се на приходе по основу: премија, субвенција и дотација (4.511 KM), закупа (126.739 KM), примљених донација (1.277.858 KM) и осталих прихода (2.160.592 KM).

Приходи од донација односе се на приходе по основу: укидања одложених прихода у висини годишње амортизације сваког донираног средства (482.996 KM), расходовања донираног средства у току године и по попису (1.562 KM), донираних лијекова (253.227 KM), донираних вакцина од Фонда (430.600 KM), донираног ситног инвентара и друго (109.973 KM).

Остали пословни приходи се односе на приходе: од рефундација накнада плате за вријеме привремене неспособности за рад преко 30 дана (177.377 KM), рефундација накнада плате за вријеме породилског одсуства (258.370 KM), рефундација накнада плате за скраћено радно вријеме (28.096 KM), негативних ефеката по обрачуну с Фондом (1.643.104 KM) и остале приходе (53.645 KM).

Према налазу ревизије остали пословни приходи су прецијењени најмање за 1.643.104 KM негативних ефеката по основу обрачуна са Фондом за 2017. годину (веза приходи од продаје учинака).

Финансијски приходи су исказани у износу од 486.711 KM. Чине их приходи од камата у износу од 470.336 KM и остали финансијски приходи-одобрени рабат од стране Института за јавно здравство Републике Српске у износу од 16.375 KM. Приходи од камата односе се углавном на наплаћене камате по судским споровима односно правоснажној пресуди од Министарства финансија Републике Српске (466.343 KM) на име дуга по основу борачког дуга који је према корисницима права извршио Дом здравља.

Остали приходи исказани су у износу од 519.100 KM. Највећим дијелом у износу од 493.187 KM се односе на наплаћена отписана потраживања и трошкове спора по наведеној правоснажној пресуди од Министарства финансија Републике Српске.

6.1.2. Расходи

Укупни расходи су исказани у износу од 26.882.751 KM. Чине их пословни расходи, финансијски расходи и остали расходи.

Према налазу ревизије укупни расходи су прецијењени најмање за 3.249.885 KM за више исказане расходе по основу више исказаних расхода негативних ефеката издавања лијекова на рецепт у износу од 3.286.208 и мање исказаних расхода по основу јубиларних награда у износу од 36.323 KM.

Пословни расходи су исказани у износу од 24.681.275 КМ. Односе се на трошкове: материјала, зарада, накнада зарада и осталих личних расхода, производне, амортизације, нематеријалне и трошкове накнада.

Трошкови материјала су исказани у износу од 3.148.676 КМ, а односе се на трошкове: материјала за израду (2.303.139 КМ), режијског материјала (300.924 КМ) и горива и енергије (544.613 КМ).

Трошкови материјала за израду односе на трошкове: лијекова (600.856 КМ), реагенаса и лабораторијског потрошног материјала (647.962 КМ), стоматолошког материјала (130.792 КМ), дезинфекционих средстава и раствора (27.539 КМ), санитетског материјала (127.528 КМ), РТГ филмова и дијагностичког материјала (100.721 КМ), донације лијекова (251.320 КМ) и вакцина (416.421 КМ).

Трошкови режијског материјала се односе на трошкове: канцеларијског материјала (31.100 КМ), материјала за чишћење (38.286 КМ), осталог потрошног материјала (14.998 КМ), штампаних медицинских и немедицинских образаца (30.410 КМ), тонера (55.977 КМ), амбалаже за одлагање медицинског отпада (16.569 КМ), ситног алата и инвентара (46.697 КМ) и осталог режијског материјала (66.887 КМ).

Трошкови горива и енергије се односе на трошкове: нафте и бензина (104.982 КМ), лож уља (31.760 КМ), дрва и угља (11.427 КМ), електричне енергије (211.686 КМ), топлотне енергије (156.319 КМ) и воде (28.439 КМ).

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода исказани су у износу од 18.187.271 КМ и односе се на трошкове: бруто зарада и бруто накнада зарада (17.675.173 КМ), бруто накнада члановима управног одбора (30.763 КМ) и осталих личних расхода (481.335 КМ).

Трошкови бруто накнада члановима управних и надзорних одбора односе се на бруто накнаде члановима управног одбора, пет чланова до 22.12.2017. године кад је именован трочлани управни одбор (29.851 КМ) и бруто накнаде члановима етичког одбора и одбора за ревизију (912 КМ).

Остале личне расходе чине трошкови: отпремнина, награда и помоћи (134.300 КМ), запослених на службеном путу (16.923 КМ) и остали лични трошкови (330.112 КМ).

Трошкове отпремнина, награда и помоћи чине трошкови: отпремнина приликом одласка у пензију (50.178 КМ), помоћи у случају смрти радника и чланова породице (57.582 КМ), накнада за рођење дјетета (26.098 КМ) и сахране радника и чланова породице (442 КМ).

Отпремнине су исплаћене за 16 запослених који су остварили право на пензију у висини три просјечне плате запослених у области здравства и социјалне заштите, исплаћене у последња три мјесеца прије престанка радног односа.

Накнаде за случај смрти исплаћене су у висини три, односно двије просјечне плате.

Накнаде за случај рођења дјетета исплаћене су у висини једне просјечне плате за 25-оро рођене дјеце.

Остали лични расходи исказани су у износу од 330.112 КМ, а односе се на бруто накнаде трошкова превоза на посао и повратка са посла (251.646 КМ) и накнаде волонтерима (78.466 КМ).

Дом здравља није обрачунавао и исплаћивао јубиларне награде у 2017. години за запослене који су остварили право на јубиларну награду за 20 и 30 година рада код послодавца последије маја мјесеца 2017. године кад је потписан Колективни уговор.

Обрачун и исплата ће се извршити у 2018. години. По том основу мање су исказани остали лични расходи и обавезе за зараде и накнаде у износу од 36.323 КМ.

Препоручује се директору да обезбиједи да се расходи и обавезе по основу јубиларних награда признају у периоду у којем су запослени остварили право на награду у складу са начелом настанка пословног догађаја.

Трошкови производних услуга исказани су у износу од 381.153 КМ, а односе се на трошкове: транспортних услуга (100.075 КМ), услуга одржавања (70.757 КМ), закупа (53.504 КМ) и осталих услуга (156.817 КМ).

Трошкови транспортних услуга се односе на трошкове: фиксних телефона (66.089 КМ), мобилних телефона (5.209 КМ), поштанске трошкове (9.556 КМ) и интернета (19.221 КМ).

Трошкове осталих услуга чине трошкови: обезбјеђења (57.957 КМ), комуналних услуга (25.622 КМ), путарина (13.551 КМ), уговора о дјелу (42.846 КМ), коришћења градског грађевинског земљишта (8.620 КМ) и остали трошкови (8.221 КМ).

Трошкови амортизације исказани су у износу од 789.290 КМ, обрачунати према процијењеном корисном вијеку употребе појединих група некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања и примијењених стопа за обрачун амортизације.

Нематеријални трошкови су исказани у износу од 2.174.886 КМ. Односе се на трошкове: непроизводних услуга (420.041 КМ), репрезентације (8.039 КМ), премије осигурања (12.568 КМ), платног промета (3.365 КМ), пореза (25.834 КМ), доприноса (35.348 КМ), огласа у штампи и медијима (12.026 КМ), разних такса (5.515 КМ), судских спорова и вјештачења (3.728 КМ), часописа и стручне литературе (5.318 КМ) и остале нематеријалне трошкове-негативне ефекте по обрачуну с Фондом (1.643.104 КМ). За износ негативних ефеката по обрачуну више су исказани нематеријални трошкови (тачка 6.1.1. извјештаја).

Трошкови непроизводних услуга се односе се на трошкове услуга: Института за јавно здравство Републике Српске (171.081 КМ), измјене и дораде програма доктора медицине (62.553 КМ), прања веша (50.703 КМ), стручног усавшавања, специјализација доктора (46.772 КМ), уклањања медицинског отпада (48.779 КМ) ревизије (7.000 КМ) и осталих услуга (33.153 КМ).

Финансијски расходи исказани су у износу од 474.826 КМ, а односе се на расходе камата по: кредитима Фонда и Владе Републике Српске (184.107 КМ), рјешењу о одгођеном плаћању пореских обавеза (281.666 КМ), основу неблаговременог плаћања рачуна (8.197 КМ) и осталим кредитима и споразумима (856 КМ).

Остали расходи су исказани у износу од 1.726.650 КМ, а односе се на: губитке по основу расходовања некретнина, постројења и опреме (39.468 КМ), губитке по основу расходовања залиха материјала и робе и мањкове (4.627 КМ) и расходе по основу исправке вриједности и отписа потраживања (1.682.555 КМ). За износ од 1.643.104 КМ који се односи на негативне ефекте по обрачуну са Фондом за 2017. годину, више су исказани остали расходи (тачка 6.1.1. извјештаја).

6.1.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха исказани су укупни приходи у износу од 27.974.836 КМ, укупни расходи у износу од 26.882.751 КМ, текући одложени порез на добит у износу од 6.877 КМ и нето добитак периода у износу од 1.085.208 КМ.

По налазу ревизије финансијски резултат текућег периода је мањи за 36.323 КМ услед више исказаних прихода за 3.286.208 КМ и више исказаних расхода за 3.249.885 КМ (тачке 6.1.1. и 6.1.2. извјештаја).

6.2. Биланс стања

На дан 31.12.2017. године у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања и Међународним рачуноводственим стандардима, извршена је промјена рачуноводствене политике за вредновање некретнина, постројења и опреме након почетног признавања са модела ревалоризације, односно фер вриједности на модел набавне вриједности и то ретроспективно. Извршена је корекција одговарајућих позиција средства и капитала за најранији презентовани период. Ефекти промјене евидентирани су на дан 31.12.2017. године.

6.2.1. Актива

Укупна актива исказана је у нето износу од 37.319.621 КМ, а чине је пословна и ванбилансна актива.

Пословна актива исказана је у бруто износу 49.293.125 КМ, исправке вриједности 17.368.234 КМ и нето вриједности 31.924.891 КМ.

Пословну активу чини: стална средства нето вриједности у износу од 19.514.821 КМ, текућа средства у нето износу од 6.588.948 КМ и губитак изнад висине капитала у износу од 5.821.122 КМ.

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства су исказана у бруто износу од 32.565.678 КМ, исправке вриједности 13.050.857 КМ и нето вриједности 19.514.821 КМ.

Ефекти промјене рачуноводствене политике на дан 31.12.2016. године довели су до смањења набавне вриједности грађевинских објеката за 13.423.423 КМ, инвестиционих некретнина за 8.624 КМ, исправке вриједности грађевинских објеката за 7.861.403 КМ и повећања исправке вриједности инвестиционих некретнина за 25.195 КМ.

Нематеријална средства исказана су у бруто износу од 1.374.767 КМ, исправке вриједности од 233.102 КМ и нето вриједности од 1.141.665 КМ. Односе се на остала нематеријална улагања, софтвере (1.434 КМ) и земљиште бившег Војно медицинског центра које је додијелено на трајно коришћење Дому здравља (1.140.231 КМ).

Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине исказане су бруто вриједности 31.166.131 КМ, исправке вриједности 12.817.755 КМ и нето вриједности 18.348.376 КМ.

У оквиру некретнина постројења и опреме промјене у току 2017. године се односе на: набавку из властитих средстава собног, канцеларијског и осталог намјештаја вриједности 10.388 КМ, осталог инвентара (ватродојавна централа и клима уређаји) у износу од 5.135 КМ, остале опреме (агрегат) у износу од 1.027 КМ и канцеларијских машина у износу од 337 КМ. Повећање вриједности опреме по основу поправке и замјене извршено је у износу од 51.814 КМ. Није вршен престанак признавања књиговодствене вриједности замијењених дијелова у складу са МРС 16 Некретнине, постројења и опрема, параграф 13.

Повећање некретнина, постројења и опреме извршено је по основу донација. Односе се на: медицинску опрему (85.112 КМ), канцеларијски и собни намјештај

(20.865 KM), рачунаре и рачунарску опрему (64.434 KM), остали инвентар и опрему (климе и алармне системе) (35.412 KM), возило Škoda Fabia (21.766 KM) и осталу опрему (1.597 KM).

Смањење вриједности опреме односи се на: искњижавање расходоване опреме набавне вриједности 171.119 KM, исправке вриједности 168.082 KM и нето вриједности 3.037 KM, по основу одлуке Управног одбора о усвајању Извјештаја о попису имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2017. године; уступање без накнаде (донирање) амортизованог апарата за тестирање на дроге Министарству унутрашњих послова Републике Српске вриједности 13.174 KM и расходовање стоматолошке опреме: стоматолошке столице, машине, компресора за ваздух рефлектора и терапеутске столице, бруто вриједности 23.400 KM, исправке вриједности 23.288 KM и нето вриједности 112 KM. Стоматолошка опрема, која је претходно дата на реверс, према одлуци Управног одбора је расходована с циљем продаје путем лицитације-непосредне погодбе и искњижена. Лицитација није проведена до завршетка ревизијских активности.

Аванси и некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине у припреми (759.949 KM) се односе на санацију и адаптацију објекта Поликлиника кроз пројекат „Енергетска ефикасност у БиХ-VEER“ који проводи Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске од 2016. године. Улагање у току 2017. године износи 240.312 KM.

Средства културе исказана су у бруто вриједности 14.530 KM.

Остали дугорочни финансијски пласмани исказани су у износу од 10.250 KM. Односе се на потраживања од бивших радника Дома здравља по основу споразума о начину и роковима поврата трошкова специјализације.

6.2.1.2. Текућа средства

Текућа средства исказана су бруто вриједности 10.906.325 KM, исправке вриједности 4.317.377 KM и нето вриједности 6.588.948 KM. Чине их: залихе материјала, дати аванси, краткорочна потраживања, готовина, порез на додату вриједност и активна временска разграничења.

Залихе материјала исказане су бруто вриједности 1.142.925 KM, исправке вриједности 884.886 KM и нето вриједности 258.039 KM. Односе се на залихе: лијекова, вакцина, стоматолошког материјала, дезинфекционих средстава и раствора (180.378 KM), резервних дијелова (17.775 KM), алата и ситног инвентара (10.677 KM), алата, инвентара и ХТЗ опреме у употреби (884.886 KM), осталог материјала у складишту: канцеларијског, потрошног, за одржавање чистоће и техничког материјала (26.489 KM) и горива и мазива (22.720 KM).

Дати аванси у износу од 1.378 KM односе се на дате авансе добављачима.

Краткорочна потраживања су исказана у бруто износу од 9.393.579 KM и исправке вриједности у износу од 3.424.396 KM. Чине их потраживања:

- од Фонда по основу пружања здравствених услуга осигураним лицима у износу од 5.708.147 KM,
- по основу комерцијалних услуга, закупа имовине у износу од 222.485 KM (од чега се 151.059 KM односи на потраживања која нису наплаћена у року од годину дана и за које је у наведеном износу извршена исправка вриједности),

- по основу рефундације накнада плата од фондова социјалног осигурања у износу од 394.520 КМ (за која је извршена исправка вриједности у износу од 218.419 КМ),
- по основу оспорених негативних ефеката прекорачења средстава издавања лијекова на рецепт по обрачуна Фонда у износу од 3.047.445 КМ (за 2017. годину 1.643.104 КМ и по обрачунима за период 2014-2016. година 1.404.341 КМ) за које је у наведеном извршена исправка вриједности и
- по другим основама у износу од 20.982 КМ (исправке вриједности 7.463 КМ).

По налазу ревизије по основу оспорених негативних ефеката прекорачења издавања лијекова на рецепт за које је Фонд умањео средства Дому здравља више су исказана потраживања и исправка вриједности потраживања и то: потраживања за 6.094.890 КМ (потраживања по основу продаје у износу од 3.047.445 КМ и остала потраживања у износу од 3.047.445 КМ), а исправка вриједности потраживања за 3.047.445 КМ (за исправку потраживања извршену у 2017. години у износу од 1.643.104 КМ и исправку потраживања извршену за период 2014-2016. годину у износу од 1.404.341 КМ).

Такође, више су исказана потраживања по основу рефундација накнада плата од фондова социјалног осигурања (за период од марта-августа 2013. године за који нису уплаћени порези и доприноси) за 218.419 КМ, једнострано признатих потраживања за које је извршена исправка вриједности у ранијем периоду и то: по основу рефундације накнада плата за вријеме породилшког одсуства (123.015 КМ), скраћеног радног времена (6.603 КМ) и привремене неспособности за рад преко 30 дана (88.801 КМ). Због неплаћених доприноса нису испуњени услови за признавање наведених потраживања.

Исправка потраживања по основу негативних прекорачења издавања лијекова на рецепт, извршена у тренутку поновног, неоснованог признавања прихода и потраживања, представља недоследну примјену усвојене рачуноводствене политике (члан 47) према којој се исправка краткорочних потраживања врши индиректном методом, (појединачно) преко исправке за сумњива и спорна потраживања која нису наплаћена у року од 12 мјесеци од датума доспијећа.

Препоручује се директору да обезбједи да се поштују усвојене рачуноводствене политике за исправку потраживања индиректном методом.

Дом здравља признаје потраживања по основу рефундација накнада плата од фондова социјалног осигурања у моменту обрачуна плате, без обзира да ли су уплаћени порези и доприноси, односно стечени услови за подношење захтјева за рефундацију.

Препоручује се директору да обезбједи да се признавање и евиденција краткорочних потраживања по основу рефундација боловања врши у тренутку подношења захтјева и испуњења услова за рефундацију у складу са начелом настанка пословног догађаја.

Краткорочни финансијски пласмани у износу од 32.250 КМ односе се на одгођено плаћање фиксне ортопедије вилица на 12 рата за кредитно способне кориснике/пацијенте.

Готовина и готовински еквиваленти исказани су у износу од 316.412 КМ, а односе на средства на жиро рачунима код банака (315.542 КМ) и готовину у благајни (870 КМ). Средства затечена на рачуну код Банке Српске а. д. у стечају

Бања Лука (8.095 КМ), евидентирана су као средства чије је коришћење ограничено. Наплата ових средстава у наредном периоду је неизвјесна.

Активна временска ограничења односе се на разграничене трошкове осигурања (1.560 КМ) и исказану вриједност пореза на додату вриједност (9.851 КМ).

6.2.2. Губитак изнад висине капитала

Губитак изнад висине капитала исказан је у износу од 5.821.122 КМ.

6.2.3. Пасива

Укупна пасива исказана је у износу од 37.319.621 КМ, а чине је пословна и ванбилансна пасива.

Пословна пасива исказана је у износу од 31.924.891 КМ, а чине је: основни капитал, ревалоризационе резерве, нераспоређени добитак, губитак до висине капитала, резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи и обавезе.

6.2.3.1. Капитал

Структуру капитала на дан 31.12.2017. године чини: основни капитал (1.576.990 КМ), остале ревалоризационе резерве (2.510.725 КМ) нераспоређени добитак текуће године (1.085.208 КМ) и губитак до висине капитала (5.172.923 КМ).

Основни капитал Дома здравља уписан је у судски регистар и усаглашен са исказаним капиталом у пословним књигама.

Усљед промјене рачуноводствене политике вредновања након почетног признавања некретнина, постројења и опреме ретроспективно извршено је укидање ревалоризационих резерви у износу од 4.735.157 КМ.

Остале ревалоризационе резерве односе се на вриједност земљишта бившег Војно медицинског центра које је додијељено Дому здравља на трајно коришћење (1.122.681 КМ) и друге резерве које су формиране у 2007. години (1.388.044 КМ), као резултат усклађивања укупног капитала са уписаним капиталом у судски регистар.

Добитак у 2017. години исказан је у висини од 1.085.208 КМ. Ефекти промјене рачуноводствене политике на терет губитка из ранијих година евидентирани су у висини од 708.995 КМ, тако да кумулирани губитак на дан 31.12.2017. године износи 10.994.045 КМ, губитак до висине капитала 5.172.923 КМ и губитак изнад висине капитала 5.821.122 КМ.

По налазу ревизије добитак 2017. године је мањи 36.323 КМ (тачка 6.1.3. извјештаја).

6.2.3.2. Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи

Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи исказани су у износу од 14.860.863 КМ. Односе се на неамортизовану вриједност донираних некретнина и опреме (14.799.049 КМ) и остала дугорочна резервисања исказана по основу процјене исхода судских спорова који се воде против Дома здравља (61.814 КМ).

6.2.3.3. Обавезе

Обавезе на дан 31.12.2017. године исказане су у износу од 17.064.028 КМ, а односе се на дугорочне и краткорочне обавезе.

Дугорочне обавезе су исказане у износу од 6.649.004 КМ, а односе се на дугорочне кредите у земљи (2.220.825 КМ) и остале дугорочне обавезе (4.428.179 КМ).

Обавезе по дугорочним кредитима односе се на обавезе по основу главнице дуга од 5.617.007 КМ по уговору о кредиту који су Фонд и Дом здравља потписали 24.02.2009. године уз обавезу поврата до 31.12.2012. године под условима под којима Фонд буде враћао одобрени зајам Влади Републике Српске.

Дана 26.03.2012. године потписан је Анекс I уговора о кредиту на износ од 1.790.421 КМ, којим се Дом здравља обавезао да ће се зајам отплаћивати под условима под којима се Фонд индиректно задужио код Нуро Alpe Adria Bank a.d. Рок отплате је 10 година са урачунатим грејс периодом и промјенљивом каматном стопом коју чини шестомјесечни Euribor увећан за маржу од 6,20%. Обавеза по овом зајму на дан 31.12.2017. године износи 652.751 КМ.

Дио зајма који је настао по основу индиректног дугорочног кредитног задужења Фонда за одређене намјене у име здравствених установа у износу од 2.808.503 КМ је реализован са Unicredit bank a.d. Бања Лука под условима: промјенљива каматна стопа коју чини шестомјесечни Euribor увећана за маржу 6.50% годишње и рок отплате од 12 година у који је урачунат грејс период од двије године. Обавеза по зајму на дан 31.12.2017. године износи 1.568.074 КМ.

Преостали дио кредита за који нису утврђени услови поврата износи 1.018.083 КМ и исказан је у оквиру осталих дугорочних обавеза.

Остале дугорочне обавезе исказане су и по основу:

- преплата Фонда које на дан 31.12.2017. године износе 123.008 КМ, а по основу Споразума о измирењу дуга од 28.02.2010. године у износу од 922.562 КМ. Дуг са 31.12.2009. године потиче из извршених преплата из пословних односа ранијих година. Према споразуму измирење дуга се репрограмира на период од 10 година, односно у 120 мјесечних ануитета у износу од 7.688 КМ. Први ануитет је доспио у мјесецу мају 2010. године,
- два уговора о репрограму са Градом Бања Лука по основу комуналне накнаде, које са 31.12.2017. године износе 20.105 КМ и
- закљученог репрограма за одгођено плаћање доспјелих пореских обавеза за неплаћене порезе и доприносе за исплаћене нето плате од марта до августа 2013. године. Са 31.12.2017. године обавезе износе 3.266.983 КМ. Министарство финансија је 09.06.2016. године на захтјев Дома здравља донијело рјешење о одгађању плаћања пореског дуга у укупном износу од 3.408.570 КМ који је утврђен пореским пријавама и обрачунатим каматама у укупном износу од 2.031.434 КМ. Отплата дуга по репрограму је у 60 мјесечних рата уз грејс период од једне године.

Краткорочне обавезе исказане су у износу од 10.415.024 КМ, а односе се на сљедеће обавезе: дио дугорочних обавеза који доспијева на плаћање до годину дана (2.102.568 КМ), из пословања (1.593.406 КМ), за зараде и накнаде зарада (2.888.789 КМ), друге обавезе (3.258.152 КМ), за порез на додатну вриједност (5.805 КМ), за остале порезе и доприносе и друге дажбине (29.454 КМ), за порез на добитак (6.877 КМ) и пасивна временска разграничења (529.973 КМ).

По налазу ревизије краткорочне обавезе су прецијењене за најмање 3.011.127 КМ по основу више исказаних осталих обавеза у износу од 3.047.445 КМ и мање исказаних обавеза за зараде и накнаде зарада у износу од 36.323 КМ (тачке 6.1.1. и 6.1.2. извјештаја).

Дио дугорочних обавеза који доспијева на плаћање до годину дана односи се на обавезе по дугорочним кредитима (596.913 КМ) и обавезе по репрограмима (1.505.655 КМ).

Дом здравља не измирује обавезе по репрограму у складу са рјешењем у одгођеном плаћању пореског дуга. Министар финансија није укинуо рјешење о одгођеном плаћању у складу са чланом 10. став (2) Закона о одгођеном плаћању пореског дуга. Према закључку Владе Републике Српске од 13.03.2017. године обавезе јавних здравствених установа су мировале до 30.06.2017. године уз обавезу редовног плаћања текућих обавеза за порезе и доприносе. У очекивању реформе здравственог система Републике Српске, Министарство није одлучивало ни о новим захтјевима за одгођено плаћање пореског дуга јавних здравствених установа. До закључења ревизијских активности, рјешење није укинуто, а обавезе се и даље не измирују.

Друге обавезе се односе на обавезе за: накнаде трошкова превоза радника на посао и повратка са посла (44.905 КМ), накнаде члановима Управног одбора (3.000 КМ), уговоре о дјелу (1.800 КМ), камате и трошкове финансирања (161.002 КМ) и негативне ефекте исказане по обрачуна са Фондом (3.047.445 КМ), за који износ су прецијењене обавезе.

Евиденција негативних ефеката по обрачуна с Фондом који су коначан резултат уговорног односа за текућу годину (за које се умањује плаћање Дому здравља) у оквиру осталих обавеза не задовољава захтјеве класификације краткорочне обавезе у погледу одлива средстава у блиској будућности у складу са МРС 1 Презентација финансијских извјештаја параграфи 60-62.

Препоручује се директору да обезбједи да се признавање, односно класификација краткорочних обавеза врши у складу са захтјевима МРС 1 Презентација финансијских извјештаја параграфи 60-62.

Пасивна временска разграничења су исказана у износу од 529.973 КМ. Односе се на: обрачунате приходе будућег периода (7.293 КМ), разграничене приходе по основу примљених донација (503.101 КМ) и остала пасивна временска разграничења (19.579 КМ).

6.2.4. Ванбилансна евиденција

Ванбилансна актива и пасива у Билансу стања исказане су у износу од 5.394.730 КМ. Односе се највећим дијелом (5.369.486 КМ) на мјенице дате као средство обезбјеђења плаћања по рјешењу о одгођеном плаћању пореског дуга по рјешењу Министарства финансија Републике Српске.

6.3. Биланс новчаних токова

Биланс новчаних токова састављен је у складу са Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, чланови 8 -10 и МРС 7 Извјештај о токовима готовине.

Укупни приливи готовине исказани су у износу од 22.489.656 КМ, а односе се на приливе готовине из пословних активности 22.019.201 КМ и приливе готовине из активности инвестирања 470.455 КМ. Приливи готовине из активности финансирања нису исказани.

Укупни одливи готовине износе 22.596.391 КМ, од чега су одливи готовине из пословних активности 21.666.539 КМ, одливи готовине из активности инвестирања 135.661 КМ и одливи готовине из активности финансирања 794.191 КМ.

Нето одлив готовине на дан 31.12.2017. године исказан је у износу од 106.735 КМ, готовина на почетку обрачунског периода 431.242 КМ, готовина чија је вриједност временски ограничена 8.095 КМ и готовина на крају обрачунског периода 316.412 КМ.

6.4. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањено је да су финансијски извјештаји састављени под претпоставком да ће Дом здравља наставити своје пословање у складу са начелом сталности пословања и поред неповољних показатеља задужености и ликвидности. Природа пословања Дома здравља је од јавног, општег интереса за локалну заједницу, што представља реалну претпоставку сталности пословања.

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

На дан 31.12.2017. године против Дома здравља се води одређен број судских поступака (9) вриједности 99.969 КМ (без ефеката обрачунатих камата).

Најзначајнији спорови (2) воде за наплату материјалне и нематеријалне штете, вриједности спора је 60.000 КМ и радни спор због отказа уговора о раду вриједности 28.526 КМ.

Дом здравља је истовремено тужилац у судским поступцима (30) вриједности 159.613 КМ (без укупних ефеката затезних камата).

У евиденцији спорова у којима је Дом здравља тужилац највећи износи се односе на тужбе против:

- Јавне здравствене установе „Завод за стоматологију“ Бања Лука ради наплате новчаног потраживања у износу од 95.411 КМ. На пресуду којом је одбијена жалба Дома здравља, уложена је ревизија,
- Стамбене задруге „Чајавец“ Бања Лука ради наплате потраживања вриједности 12.858 КМ од којих је 5.061 КМ наплаћено након донесене пресуде и
- Пекаре „Пилиповић“ ради наплате потраживања, по основу два спора, вриједности 7.529 КМ.

Дом здравља је евидентирао резервисања за судске спорове који могу бити потенцијална обавеза, потенцијални губитак у износу од 61.814 КМ у складу са захтјевима МРС 37 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина. Руководство сматра да ће се већина спорова у којима је Дом здравља тужена страна окончати у његову корист.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје сачињене су Напомене које не пружају у потпуности све додатне информације које захтијева параграф 112 МРС 1 Презентација финансијских извјештаја и захтјеви других Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања. У Напоменама нису објелодањене:

- усвојене рачуноводствене политике за признавање прихода као и државним давањима укључујући усвојене методе презентације у финансијским извештајима, природу и обим државних давања признатих у финансијским извештајима и указивање на друге видове државне помоћи од којих је

ентитет имао директне користи и неиспуњене услове и друге потенцијалне обавезе повезане са државном помоћи која је призната према захтјевима МРС 18 Приходи, параграф 35 (а) и МРС 20 Рачуноводство државних давања и објелодањивање државне помоћи, параграф 39,

- све информације у вези некретнина, постројења и опреме захтијеване МРС 16 Некретнине, постројења и опрема: корисни вијек употребе или коришћене стопе амортизације за сваку групу, параграф 73 (ц) и
- неусаглашена салда потраживања са Фондом за дјечију заштиту Републике Српске и Фондом за рефундације накнада плата што није у складу са чланом 17. став (7) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза и чланом 18. ставови (1) и (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Препоручује се директору да обезбједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодане све релевантне информације за разумијевање финансијских извјештаја у складу са захтјевима Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Ревизијски тим

Мира Раљић, с. р.

Слободанка Миловић, с. р.

Стоја Чвокић, с. р.

Синиша Марковић, с. р.